

**PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

Pakruojo rajono savivaldybės tarybai

Pakruojo rajono savivaldybės administracijai

**IŠVADA
DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI 2 390 000 EURŲ
ILGALAIKĘ PASKOLĄ VERTINIMO**

2026 m. kovo 5 d. Nr. AT-1
Pakruojis

Pakruojo rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracija (toliau – Administracija) kreipėsi į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) su prašymu¹ parengti išvadą dėl galimybės imti ilgalaikę iki 2 390 tūkst. Eur paskolą investicijų projektų finansavimui.

Administracijos pateikti planuojami finansuoti projektai iš ilgalaikės paskolos:

1. Pakruojo kultūros centro pritaikymas bendruomenės reikmėms – 168 000 Eur;
2. Pakruojo m. Kruojos upės pakrančių ir miesto parko sutvarkymas – 60 000 Eur;
3. Pakruojo vaikų lopšelio-darželio „Saulutė“ infrastruktūros atnaujinimas – 358 440 Eur;
4. Visos dienos mokyklos erdvių įrengimas ir pritaikymas Pakruojo rajono ugdymo įstaigose – 128 200 Eur;
5. Pakruojo BMX trasos atnaujinimas – 12 100 Eur;
6. Socialinio būsto prieinamumo didinimas Pakruojo rajono savivaldybėje – 57 290 Eur;
7. Ugdymo prieinamumo didinimas atskirtį patiriantiems vaikams Pakruojo rajono savivaldybėje – 36 000 Eur;
8. Linkuvos karmelitų vienuolyno namo tvarkyba ir pritaikymas kultūrinei, švietimo, katalikiškai bažnytinei veiklai ir viešosioms reikmėms (VB) – 200 000 Eur;
9. Pakruojo sveikatos centro teikiamų paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas – 80 000 Eur;
10. Grupinio gyvenimo namų įsteigimas Pakruojo rajono savivaldybėje – 6 600 Eur;
11. Apsaugoto būsto plėtra Pakruojo rajono savivaldybėje – 18 070 Eur;
12. Socialinių dirbtuvių įkūrimas Pakruojo rajono savivaldybėje – 40 000 Eur;
13. Nestacionarių socialinių paslaugų kokybės gerinimas Pakruojo rajone – 50 000 Eur;
14. Socialinės globos namų įkūrimas senyvo amžiaus asmenims Pakruojo rajone – 70 000 Eur;
15. Atvirų jaunimo erdvių plėtra Pakruojo rajone – 123 000 Eur;
16. Kruojos upės ir Pakruojo tvenkinio pritaikymas lankymui – 70 000 Eur;
17. Laičių tvenkinio pritaikymas lankymui – 40 000 Eur;

¹ Pakruojo rajono savivaldybės administracijos 2025-02-19 prašymas Nr. S-848 (11.1E) „Dėl išvados pateikimo“;

18. Pakruojo rajono kultūros objektų prieinamumo didinimas – 30 000 Eur;
19. Biologinės įvairovės apsauga nuo invazinių svetimų rūšių (INVAGO) – 73 000 Eur;
20. Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtros užtikrinimas Pakruojo rajono savivaldybėje – 70 000 Eur;
21. Atliekų tvarkymo paslaugų gerinimas Pakruojo rajone – 30 000 Eur;
22. Pakruojo kultūros centro pritaikymas įvairių grupių poreikiams – 10 000 Eur;
23. Dalies Linkuvos karmelitų vienuolyno ansamblio vienuolyno namo, esančio Varpo g. 13, Linkuvos m., sutvarkymas ir pritaikymas kultūros paslaugoms teikti – 495 000 Eur;
24. Linkuvos vaikų lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ atnaujinimas – 44 000 Eur;
25. Tarpvalstybinė partnerystė potvynių rizikos prevencijai ir prisitaikymo mechanizmų kūrimui Latvijos ir Lietuvos regione – 84 000 Eur;
26. Pakruojo rajono bevariklio transporto infrastruktūros įrengimas – 36 300 Eur.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymo² nuostatas, savivaldybės gali imti ilgalaikes paskolas investicinių projektų finansavimui ir ankstesnių skolinių išsipareigojimų vykdymui, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme išdėstytų taisyklių.

Rengiant šią išvadą buvo vadovaujamosi prielaida, kad Administracijos pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs. Pateiktos dokumentų kopijos atitinka originalus.

Vertinimo įrodymai buvo gauti taikant dokumentų peržiūros ir analitinės procedūras.

Savivaldybės biudžeto fiskalinės drausmės taisyklė ir skolinimosi limitas

Vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo³ nuostatomis:

➤ Tam tikrų metų savivaldybės biudžeto išlaidos turi neviršyti jo pajamų (išlaidas ir pajamas vertinant kaupiamuoju principu), išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio nepriklausoma fiskalinė institucija skelbia išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo.

Finansų ministerija yra įvertinusi potencialaus BVP grandininės apimties lygio, produkcijos atotrūkio nuo potencialo ir potencialaus BVP to meto kainomis daugiamečio augimo vidurkio įverčius. Duomenys pateikti 1 lentelėje. Numatoma, kad 2026–2028 m. potencialaus BVP grandininės apimties lygis viršys BVP grandininės apimties lygį, todėl produkcijos atotrūkis nuo potencialo išliks neigiamas, tačiau artės link 0.

Šiuo atveju savivaldybės biudžeto išlaidos negali viršyti savivaldybės biudžeto pajamų daugiau kaip 1,5 procento. 2026 metų prognozuojamas neigiamas (-0,4)⁴ produkcijos atotrūkis nuo potencialo.

Patvirtinto Savivaldybės 2026 m. biudžeto⁵ (*ex-ante biudžeto vertinimas*) išlaidos viršija pajamas 8 proc. Kyla rizika, kad Savivaldybė pažeis fiskalinės drausmės taisyklę⁶.

² Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 17 str. 1 d. 1 p;

³ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymo (2014 m. lapkričio 6 d., Nr. XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais) 5 str.;

⁴https://finmin.lrv.lt/public/canonical/1758188114/25545/Pranesimas_del_potencialaus_2025_rugs%C4%97jis.pdf

⁵ Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2026 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T-32 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo“;

⁶ Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymo (2014 m. lapkričio 6 d., Nr. XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais) 5 str. 1 d.;

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Metai				
		2024	2025	2026	2027	2028
1.	Potencialaus BVP grandininės apimties lygio pokytis, proc.	2,5	2,4	2,4	2,4	2,4
2.	Produkcijos atotrūkis nuo potencialo, proc. potencialaus BVP grandininės apimties lygio	-1,5	-1,2	-0,4	-0,5	-0,2
3.	Potencialaus BVP to meto kainomis daugiamečių augimo vidurkis, proc.	–	7,0	5,9	–	–

Šaltinis: LR finansų ministerijos pranešimai apie potencialaus BVP rodiklius.

➤ Savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, (toliau – savivaldybės skola) negali viršyti 60 procentų tam tikrų metų savivaldybės biudžeto pajamų.

Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai 2025 m. gruodžio 31 d. sudarė 6 472,61 tūkst. Eur⁷, įskaitant įsiskolinimą už projektą „Pakruojo kultūros centro pritaikymas įvairių grupių poreikiams“. Tai sudaro 24 proc. Savivaldybei 2026 metams nustatyto skolos limito.

Bazė nuo kurios skaičiuojamas skolos limitas (iš viso pajamų ir dotacijų) 45 324,203 tūkst. Eur.

Maksimalus 2026 m. leistinas Savivaldybės skolos ir skolinimosi limitas neviršijant 60 proc. – (45 324,203 tūkst. Eur⁸ x 60 proc.) – 27 194,52 tūkst. Eur.

Savivaldybės skola su prašoma imti paskola būtų 8 862,61 tūkst. Eur, tai būtų 32,58 proc. (8 862,61/27 194,52) skolinimosi limito.

2026 m. Savivaldybė planuoja gražinti 936,66 tūkst. Eur paskolų, planuojamas 2026 m. palūkanų padengimas 139,88 tūkst. Eur; įvykdyti skolinių įsipareigojimų pagal lizingo sutartis 35,15 tūkst. Eur, pagal DNMP⁹ ir ETPT¹⁰ – 16,49 tūkst. Eur, kitų skolų (materialiojo turto kūrimo ir įsigijimo išlaidos), pagal pateiktą mokėjimo grafiką, skolos dengimas numatomas – 817,33 tūkst. Eur¹¹. Savivaldybės skola pasirašius paskolos sutartį ir gražinus paskolų dalį ir padengus Savivaldybės kitas skolas būtų 6 917,26 tūkst. Eur, tai sudarytų 25,43 proc. (6 917,26/27 194,52) skolinimosi limito.

Dėl paskolos naudojimo paskirties

Rengiant šią išvadą, atliktas vertinimas teisės aktų atitikties požiūriu, vertinta Savivaldybės skolinimosi atitiktis imperatyvioms teisės aktų normoms. Investicijų projektų vykdymo pagrįstumas nebuvo vertintas.

⁷ Pakruojo rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų 2025 m. gruodžio 31 d. ataskaita;

⁸ Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2026 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T-32 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės 2026-2028 metų biudžeto patvirtinimo“;

⁹ Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, patvirtinta LR Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“;

¹⁰ Viešojo pastato energinio efektyvumo didinimo projekto finansavimo ir įgyvendinimo forma, nurodyta Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje, patvirtintoje LR Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“;

¹¹ Pakruojo kultūros namų pastato, adresu: Vienybės a. 3, Pakruojo m., paprastojo remonto darbai 2023 m. rugpjūčio 16 d. Nr. SA1-23-138 priedas Nr. 15;

Pažymėtina, kad Savivaldybė privalo naudoti paskolą tik pagal paskirtį – investicijų projektų finansavimui. Be to, prašomos paskolos dydis turi būti pagrįstas ir tinkamai įvertintas.

Išvada

Atlikus vertinimą pagal skolinimosi limitus ir teisės aktų reikalavimus, nustatyta, kad Savivaldybė paėmusi 2 390 000 Eur paskolą investicijų projektų finansavimui, neviršytų leistino skolos limito, tačiau gali nukrypti nuo fiskalinės drausmės taisyklės. Suplanuoto 2026 m. biudžeto pajamos viršija asignavimus daugiau nei 1,5 proc. Nukrypus nuo fiskalinės drausmės taisyklės kyla rizika netekti teisės pasinaudoti biudžeto sudarymo lankstumo taisykle¹².

Pakruojo rajono savivaldybės atsakomybė už skolinių įsipareigojimų prisiėmimą

Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis laikydamasi Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų (jeigu tokie limitai nustatomi) ir gavusi Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą¹³.

Savivaldybė, pagal Vyriausybės patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių¹⁴ reikalavimus, turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų Savivaldybės biudžeto fiskalinės drausmės taisyklių.

Savivaldybės vadovybė yra atsakinga už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Galimos rizikos

Nukrypus nuo LR fiskalinės sutarties įgyvendinimo sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų Savivaldybės biudžeto fiskalinės drausmės taisyklių, Savivaldybė galėtų netekti teisės pasinaudoti biudžeto sudarymo lankstumo taisykle.

Savivaldybės kontrolierė

Solveiga Baužienė

¹² Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymo (2014 m. lapkričio 6 d., Nr. XII-1289 (su vėlesniais pakeitimais) 6 str. 2 d. ir 5 d.;

¹³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 str. 2 d. 21 p.;

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimo Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ 4 p.